

7. HUS FRA HJARNØ

Har ligget på øen Hjarnø
i Horsens Fjord

Blev flyttet til museet
omkring 1953

Bygningen er en del af et
stuehus til en gård

Gården var i fæste under
herregården Jensgård
indtil 1856, hvor den blev
købt til selveje

I 1905 ophørte huset med
at være stuehus og blev i
stedet brugt som værksted,
høloft og hønsehus

Huset er indrettet, som
det kunne se ud i anden
halvdel af 1800-tallet

Husets historie

Gården fra Hjarnø var i fæste under Jensgård indtil 1856. Husets sidste ejer bragte for alvor nye tider til gården i form af nye maskiner og i kraft af sin funktion som den første bestyrer af øens telefoncentral og revisor for dens nye elektricitetsværk.

Husets beboere

I 1808 døde stedets daværende fæster, Jens Rasmussen, og efterlod enke og børn. Sønnen Rasmus Jensen blev stedets ny gårdmand i 1817. Efter købet af gården i 1856 solgte han noget af stedets jord. Det var altså en gård med et reduceret areal, som hans søn, Rasmus Rasmussen, overtog i 1859. Rasmus må have været en respekteret mand, eftersom han var sognefoged og Dannebrogsmænd. Hans børn døde som små, og det var derfor en ny familie, som købte gården i 1896. Den nye ejer, Anton Simonsen, var meget interesseret i de nye landbrugsmaskiner, som fandt vej til erhvervet sidst i 1800-tallet og frem. Anton og hans kone Maren var desuden de første bestyrere af øens telefoncentral fra åbningen i 1896 til ca. 1908, og han var i 1920'erne revisor for øens andelselektricitetsværk.

Nye tider for landbruget i 1800 – og 1900-tallet

Husets sidste årtier på sit oprindelige sted var en tid, hvor der blæste nye vinde ind over gårdene – og dets ejer tog aktivt del i udviklingen. Anton var eftersigende hurtig til at anskaffe sig de nye landbrugsmaskiner. Tærskemaskinen, selvbinderen og traktoren m.fl. var i denne periode ved at overtage det arbejde, som mennesker og heste i århundreder havde udført. Som revisor i andelselektricitetsværket tog han også del i elektrificeringen af øen. Hjarnø elværks organiseringsform var typisk for landsbylivet i 1900-tallets første halvdel. Andelsformen blev i rigt omfang anvendt til at oprette mejerier, elværker og tærskværker m.m. I 1953, da huset forlod øen, var landbruget og landsbyernes rolle i det danske samfund faldende på bekostning af byerne og deres nye erhverv.

Hjarnø-huset på sin oprindelige placering på Hjarnø - det er det hvidkalkede hus øverst til højre. Billedet er formentlig taget i begyndelsen af 1950'erne.

